

Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ἰπὸ

ΙΩ. Γ. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαετίαν ἐπελθοῦσα εἰς τὰς κοινωνικο-οικονομικὰς συνθήκας μεταβολή, ἐπέβαλεν ἔντονώτερον εἰς τὴν γυναῖκα τὴν ἀνάγκην τῆς διὰ τῆς ἰδίας τῆς ἐργασίας αὐξήσεως τοῦ εἰσοδήματος τῆς οἰκογενείας πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν πολλαπλασιαζομένων ἀναγκῶν τῆς ζωῆς, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὀλόκληρον τὴν κοινωνίαν ἐνδιαφέρον πρόβλημα τῆς ἐργασίας τῆς γυναίκος.

Εἰς τὴν ἐπέκτασιν τοῦ κύκλου τῆς ἐπαγγελματικῆς δράσεως τῆς γυναίκος συνετέλεσεν ἐπὶ πλέον καὶ ἡ εὐχερῆς προσαρμογὴ τῆς εἰς ἐργασίας ἀπαιτούσας χειροτεχνικὴν δεξιότητα καθὼς καὶ ἡ εὐνοϊκὴ ἐπίδρασις εἰς τὸν συντελεστὴν τῆς παραγωγῆς τοῦ μικροτέρου ἡμερομισθίου τῆς ἐργάτιδος, ἐὰν δὲ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐργασίαι τινὲς παιδαγωγικαί, κοινωνικαὶ καὶ ὑγιεινῆς ἀπέβησαν ἀποκλειστικῶς γυναικεῖα ἐπαγγέλματα. Οὕτω, ἐνῶ ἄλλοτε, ἐκτὸς τῶν οἰκιακῶν ἀσχολιῶν, ἡ γυνὴ ἐλάμβανεν ἐνεργὸν μέρος κυρίως εἰς τὰς γεωργικὰς, τὰς βιοτεχνικὰς καὶ ἐμπορικὰς ἐργασίας, μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἤρχισεν ἀσχολουμένη καὶ εἰς τὰς ἐλαφροτέρας κατ' ἀρχάς, βραδύτερον δὲ καὶ εἰς τὰς βαρυτέρας καὶ ἐπικινδύνους βιομηχανικὰς ἐργασίας, τὰς γενικώτερον ἄλλοτε μόνον ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν ἐκτελουμένας, ὡς καὶ εἰς τὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας καὶ τὰ ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα.

Χωρὶς νὰ εἰσέλθωμεν εἰς ἐξέτασιν τῶν συναφῶς ποικίλων ζητημάτων, οἷον τὸ ἐὰν ἡ ἐκτὸς τοῦ οἴκου ἐργασία τῆς γυναίκος εἶνε προτιμητέα ἀπὸ κοινωνικῆς ἀπόψεως ἢ θὰ ᾔτο ὠφελιμότερος ὁ περιορισμὸς αὐτῆς εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ οἴκου, περιοριζόμεθα νὰ διαπιστώσωμεν τὰ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων στατιστικῶν στοιχείων προκύπτοντα συμπεράσματα ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν θέσιν τῆς γυναίκος παρ' ἡμῖν.

Ἐν πρώτοις δεόν νὰ σημειωθῆ ὅτι ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν τελευταίων ἀπογραφῶν, ἡ παρατηρουμένη ἀνισότης εἰς τὴν κατὰ φύλον κατανομήν τοῦ πληθυσμοῦ ἐμφανίζει σταθερὰν τάσιν αὐξήσεως τῶν θηλέων. Ἐνῶ δηλ. κατὰ τὸ 1907 ἐπὶ 1000 ἀρρένων ἀνελόγου 986 γυναῖκες, κατὰ τὸ 1920 ἀνελόγου 1011 καὶ κατὰ τὸ 1928 γυναῖκες 1017, γενικῶς δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ αἱ γυναῖκες κατὰ τὸ 1928 ἦσαν περισσότεραι τῶν ἀνδρῶν κατὰ 52.214 ἐνῶ κατὰ τὸ 1920 μόνον κατὰ 26.257. Οὐχ ἦττον δεόν νὰ μὴ παροραῖται ὅτι μεταξὺ τῶν ἀπογραφῶν τοῦ 1920 καὶ τοῦ 1928 ἔλαβε χώραν ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν πληθυσμῶν καὶ ὅτι ἐγκατεστάθησαν ἐν Ἑλλάδι 1.221.849 ὁμογενεῖς, ἀνεχώρησαν δὲ κατὰ τὰς ἐπισήμους στατιστικὰς 387.000 Τοῦρκοι καὶ 52.000 Βούλγαροι, ὡς καὶ ὅτι ἐκ τῶν ἀπογραφέντων

προσφύγων ἄρρενες μὲν ἦσαν 589.418 καὶ θήλειες 632.431, τῆς ἐπὶ 1000 ἄρρένων ἀναλογίας τῶν θηλέων ἀνερχομένης εἰς 1099.

Ἡ κατὰ τὸ 1928 ὑπεροχὴ τῶν γυναικῶν παρουσιάζεται εἰς πάσας τὰς ἀπὸ τοῦ 15ου ἔτους καὶ πέραν ομάδας ἡλικιῶν, ἐξαιρέσει τῶν ὁμάδων ἡλικίας 45—59, 65—69 καὶ 75—79 ἐτῶν, ἀνέρχεται δέ, ἐὰν ληφθῶσιν ὑπ' ὄψει μόνον οἱ ἔχοντες ἡλικίαν 15—44 ἐτῶν, εἰς 1081 ἐπὶ 1000 ἀνδρῶν.

Ἐνταῦθα δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον νὰ παρατεθῆ ἡ ἐπὶ 1000 ἀνδρῶν ἀναλογία τῶν γυναικῶν εἰς τὰ ξένα Κράτη, ἧτις ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ρωσσία	1152	Σουηδία	1037
Ἑλβετία	1130	Βέλγιον	1033
Γαλλία	1120	Ρουμανία	1016
Γερμανία	1100	Κάτω Χῶραι	1014
Μ. Βρεττανία	1089	Ἰαπωνία	997
Ἰταλία	1070	Βουλγαρία	996
Δανία	1063	Αὐστραλία	968
Οὐγγαρία	1062	Ἡν. Πολιτεῖαι	958

Κατὰ τὰ δεδομένα τῆς ἀπογραφῆς τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ 1928 ἡ κατανομὴ τοῦ πληθυσμοῦ ἡλικίας 10 ἐτῶν καὶ ἄνω κατ' ἐπάγγελμα δίδει ἄρρενας 2.365.578 καὶ θήλειες 2.449.142. Ἐὰν δὲν συνυπολογισθῶσιν οἱ φερόμενοι ὡς ἄνευ ἐπαγγέλματος, εἰς οὓς περιλαμβάνονται οἱ εἰσοδηματῖαι, οἱ συνταξιούχοι, οἱ σπουδασταί, οἱ εἰς τὰ οἰκιακὰ ἀσχολούμενοι κλπ., καθὼς καὶ οἱ μὴ δηλώσαντες ἐπάγγελμα, τότε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν ἀνέρχεται εἰς 633.435, ἧτοι εἰς 25.9ο)ο τοῦ θήλεος πληθυσμοῦ ἡλικίας 10 ἐτῶν καὶ ἄνω, ἢ εἰς 20.2ο)ο τοῦ ὅλου θήλεος πληθυσμοῦ. Ἡ ἀναλογία αὕτη γενικῶς ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ ἡλικίας 10 ἐτῶν καὶ ἄνω εἶνε 13.2ο)ο, καὶ ἀσχέτως ἡλικίας ἐπὶ τοῦ συνόλου 10.2ο)ο.

Ὡς πρὸς τοὺς ἄρρενας, οἱ ἔχοντες ἐπαγγελματικὴν ἀπασχόλησιν ἀνέρχονται εἰς 1.781.643, ἢ 75,3ο)ο.

Κατὰ τὸ 1920, λαμβανομένων ἐπίσης ὑπ' ὄψει μόνον τῶν δηλωσάντων ἐπάγγελμα, φέρονται, ἐπὶ 1.922.656 ἄρρένων, 1.391.104 ἢ 72.9ο)ο ἐργαζόμενοι καὶ ἐπὶ 1.995.354 θηλέων 219.182 ἢ 11ο)ο ἐργαζόμεναι γυναῖκες ἐπὶ τοῦ θήλεος πληθυσμοῦ ἡλικίας 10 ἐτῶν καὶ ἄνω, καὶ 5,6ο)ο ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ ἡλικίας 10 ἐτῶν καὶ ἄνω.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν εἰς διαφόρους χώρας καὶ αἱ σχετικαὶ ἀναλογίαι κατὰ στοιχεῖα τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας ἔχουν οὕτω:

Αἱ εἰς τὸν πίνακα τοῦτον παρατηρούμεναι μεγάλαι διαφοραὶ ἀναλογιῶν τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν ὀφείλονται εἰς τὰς ἐπικρατούσας ἀνομοίας οἰκονομικάς, κοινωνικάς, παραγωγῆς κλπ. συνθήκας εἰς τὰς ἀναφερομένας χώρας.

Χῶραι	Ἔτος ἀπογραφῆς	Ἐργαζόμενος πληθυσμὸς	Ἐργαζόμεναι γυναῖκες	Σύνολον γυναικῶν	Ἀναλογία ἐργαζομένων γυναικῶν ἐπὶ ἐργαζομ. πληθ.	Ἀναλογία ἐργαζομένων γυναικῶν ἐπὶ συνόλ. γυναικῶν.
Αἴγυπτος	1917	5.846.5	1.979.3	6.349	33.8	31.1
Ἀργεντινὴ.	1914	3.162.4	684.3	3.658	21.6	18.7
Αὐστραλία.	1921	2.320.8	459.2	2.673	19.7	17.1
Αὐστρία.	1920	3.084.0	1.115.0	3.195	36.1	34.8
Βέλγιον.	1920	3.205.2	802.5	3.761	25.0	21.3
Βουλγαρία.	1920	2.600.3	1.174.8	2.426	45.1	48.4
Γαλλία.	1921	21.720.6	8.606.1	20.253	39.6	42.2
Γερμανία.	1925	32.008.8	11.477.7	32.214	35.8	35.6
Δανία.	1921	1.361.8	404.0	1.676	29.6	24.1
Ἑλβετία.	1920	1.871.7	636.4	2.009	33.9	31.6
Ἑνωσις νοτιοαφρικανικῆ.	1921	3.799.0	1.657.2	3.392	43.6	48.8
Ἑσθονία.	1922	624.9	287.5	587	46.0	48.9
Ἑνωμένα Πολιτεῖαι.	1920	41.614.2	8.549.5	51.810	20.5	16.5
Ἰνδία.	1921	140.648.0	44.027.1	153.269	31.3	28.7
Ἰρλανδία.	1911	1.805.5	427.9	2.198	23.6	19.4
Ἰσπανία.	1910	7.498.1	1.013.9	10.271	13.5	9.8
Ἰταλία.	1921	18.431.1	5.276.6	19.621	28.6	26.8
Καναδᾶς.	1921	3.173.2	490.2	4.258	15.4	11.5
Κάτω Χῶραι.	1920	2.722.4	631.8	3.455	23.2	18.2
Κούβα.	1919	948.9	89.7	1.358	9.4	6.6
Λεττονία.	1925	919.3	457.4	985	49.7	46.4
Λουξεμβούργον.	1907	119.6	33.3	121	27.8	27.8
Μ. Βρετανία { Ἀγγλία	1921	17.178.0	5.065.0	19.812	29.4	25.5
{ Σκωτία	1921	2.179.3	636.1	2.536	29.1	25.0
Μεξικόν.	1921	5.635.0	721.9	7.288	13.0	9.9
Νέα Ζηλανδία.	1921	511.6	110.6	596	21.6	18.5
Νορβηγία.	1920	1.070.4	298.0	1.369	27.8	21.9
Οὐγγαρία.	1920	3.653.8	1.127.6	4.109	30.0	27.5
Πορτογαλλία.	1911	2.545.0	696.9	3.131	27.3	22.2
Ρουμανία.	1913	3.970.6	1.740.5	3.679	43.8	47.3
Ρωσσία.	1897	31.271.0	5.276.0	63.136	16.9	8.4
Σουηδία.	1920	2.677.0	768.3	3.006	29.8	25.5
Τσεχοσλοβακία.	1921	6.515.9	1.969.7	7.054	30.2	27.9
Φινλανδία.	1920	1.499.6	611.3	1.705	40.7	35.8
Χιλή.	1920	1.343.4	350.0	1.888	26.0	18.5

Εἰς τὸν ἐπόμενον πίνακα δίδεται ἡ κατὰ κατηγορίας ἐπαγγελμάτων κατανομή τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν ἐν Ἑλλάδι ἡλικίας 10 ἐτῶν καὶ ἄνω κατὰ τὸ 1928 καὶ 1920 (πλὴν τῶν ἄνευ ἐπαγγέλματος καὶ ἐκείνων αἵτινες δὲν ἐδήλωσαν ἐπάγγελμα).

Ἐπαγγέλματα	ἄπόλυτοι ἀριθμοὶ ἐπὶ 100 ἐκάστου ἐπαγγέλματος			
	1928	1920	1928	1920
Γεωργία	434.623	98.963	33.60	12.46
Κτηνοτροφία—Θήρα	33.021	9.645	19.74	8.01
Ἄλιεία	41	167	0.27	1.41
Μεταλλεῖα—Ὀρυχεῖα	364	893	5.74	10.49
Βιομηχανία	99.712	58.652	23.20	20.00
Μεταφορὰ—Συγκοινωνία	914	1.140	0.86	1.46
Πίστις—Ἀνταλλαγὴ—Μεσολάβησις	1.774	656	7.73	6.8
Ἐμπόριον	4.958	3.263	2.67	2.47
Προσωπικαὶ ὑπηρεσίαι	37.377	32.682	64.92	62.73
Ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα	18.230	10.789	21.21	17.47
Δημόσιαι ὑπηρεσίαι	2.421	2.332	5.44	4.78
Σύνολον	633.435	219.182	—	—

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι ἡ ἀναλογία τῶν γυναικῶν ἠΐξησε κατὰ τὸ 1928 εἰς τὰς πλείστας κατηγορίας ἐπαγγελμάτων, ἐλαττωθεῖσα μόνον εἰς τὴν ἀλιείαν (1.140)ο), τὰ μεταλλεῖα (4.750)ο) καὶ τὰς μεταφορὰς (0.600)ο), λόγω τῆς μεταβολῆς τῶν συνθηκῶν τῆς εἰς τοὺς κλάδους τούτους ἐργασίας. Ἡ παρατηρουμένη αὔξησις συνίσταται εἰς 0.200)ο) διὰ τὸ ἐμπόριον, 0.660)ο) διὰ τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας, 0.870)ο) διὰ τὴν πίστιν-ἀνταλλαγὴν-μεσολάβησιν, 2.190)ο) διὰ τὰς προσωπικὰς ὑπηρεσίας, 3.200)ο) διὰ τὴν βιομηχανίαν, 3.740)ο) διὰ τὰ ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα, 11.730)ο) διὰ τὴν κτηνοτροφίαν-θήραν καὶ 21.140)ο) διὰ τὴν γεωργίαν. Ἐνταῦθα δεόν ἐπίσης νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ παρατηρουμένη αὔξησις τῆς ἀναλογίας τῶν ἀσχολουμένων εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν γυναικῶν δὲν θὰ ἦτο τοσαύτη κατὰ τὸ 1928, ἐὰν καὶ κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1920 ἐτονίζετο ἐξίσου σαφῶς ἐν τῷ δελτίῳ ὅτι ἡ εἰς τὰς γεωργικὰς κλπ. ἐργασίας τοῦ συζύγου τῆς ἀσχολουμένη γυνὴ ὑπεχρεοῦτο νὰ δηλώσῃ τοῦτο. Παρὰ ταῦτα καὶ ἐὰν δὲν ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ εἰς τὴν γεωργίαν, κτηνοτροφίαν καὶ θήραν ἀσχολούμεναι γυναῖκες, ἀπομένει αὔξησις τῶν εἰς τοὺς λοιποὺς κλάδους ἐργαζομένων γυναικῶν μεταξὺ τῶν δύο ἀπογραφῶν κατὰ 500)ο) περίπου, ἐνῶ ἡ γενικὴ διαφορὰ αὐξήσεως τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ μεταξὺ 1920 καὶ 1928 ἀνέρχεται μόνον εἰς 240)ο).

Μετὰ τὴν τοιαύτην διαπίστωσιν τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν, παραθέτομεν κατωτέρω πίνακα ἐμφαίνοντα τὴν ἐπὶ 100 ἐκάστου ἐπαγγέλματος ἀναλογίαν κατανομῆς τῶν θηλέων κατὰ ομάδας ἡλικίαν (ἐκτὸς ἐκείνων αἵτινες δὲν ἐδήλωσαν ἡλικίαν), συμφώνως πρὸς τ' ἀποτελέσματα τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1928.

Ἐπαγγέλματα	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60 καὶ ἄνω ἔτων
Γεωργία	21.96	25.60	18.84	16.12	10.20	7.28
Κτηνοτροφία-Θήρα	46.02	17.31	11.46	10.77	7.58	6.86
Ἄλιεία	21.95	26.83	19.51	17.07	12.20	2.44
Μεταλλεῖα-Ὀρυχεῖα	57.85	20.38	9.92	6.89	4.41	0.55
Βιομηχανία	45.74	27.47	11.30	8.25	4.32	2.92
Μεταφορὰ-Συγκοινωνία	13.71	40.79	16.23	14.91	8.66	5.70
Πίστις-Ἀνταλλαγὴ-Με- σολάβησις	23.73	62.07	9.47	3.04	1.35	0.34
Ἐμπόριον	19.68	24.37	19.12	18.45	11.36	7.02
Προσωπικαὶ ὑπηρεσίαι	54.67	24.53	8.15	5.74	3.86	3.05
Ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα	12.40	36.46	17.60	12.50	9.62	11.42
Δημόσιαι ὑπηρεσίαι	17.61	59.12	11.16	6.32	3.80	1.99
Σύνολον	28.60	25.95	16.54	13.82	8.70	6.39

Ἐὰν ἐξετάσωμεν τὸν ἐργαζόμενον γυναικεῖον πληθυσμὸν ἀπὸ οἰκογενειακῆς ἀπόψεως εὐρίσκομεν ὅτι αἱ ἄγαμοι ἀνέρχονται εἰς 258.776 ἢ 41.32 ο)ο ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν, αἱ ἔγγαμοι εἰς 281.600 ἢ 44.97 ο)ο, αἱ χῆραι εἰς 83.595 ἢ 13.35 ο)ο καὶ αἱ διεζευγμένοι εἰς 2.285 ἢ 0.36 ο)ο, (μὴ συνυπολογιζομένων ἐκείνων αἵτινες δὲν ἐδήλωσαν οἰκογενειακὴν κατάστασιν).

Ἐπίσης παρατηροῦμεν ὅτι ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς, ἀπολύτως καὶ σχετικῶς τῶν ἐγγάμων γυναικῶν, ἀπαντᾶται ἐν τῇ γεωργίᾳ, καὶ ὅτι αἱ ἄγαμοι ἔχουν τὰς μεγαλυτέρας ἀναλογίας σχεδὸν εἰς πάντας τοὺς λοιποὺς κλάδους, ὡς συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἐπομένου πίνακος παρέχοντος τὰς ἐπὶ 100 ἐκάστου ἐπαγγέλματος ἀναλογίας κατὰ οἰκογενειακὴν κατάστασιν:

Ἐπαγγέλματα	Ἄγαμοι	Ἐγγαμοι	Χῆραι	Διεζευγμ.
Γεωργία	29.36	57.12	13.35	0.17
Κτηνοτροφία-Θήρα	56.42	35.44	8.04	0.10
Ἄλιεία	37.50	57.50	5.00	—
Μεταλλεῖα-Ὀρυχεῖα	75.97	10.22	13.81	—
Βιομηχανία	67.61	17.44	14.14	0.81
Μεταφορὰ-Συγκοινωνία	54.63	25.55	19.05	0.77
Πίστις-Ἀνταλλαγὴ-Μεσολάβησις	90.42	4.76	3.74	1.08
Ἐμπόριον	42.20	28.79	27.71	1.30
Προσωπικαὶ ὑπηρεσίαι	82.27	5.43	11.37	0.93
Ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα	60.03	18.95	19.58	1.44
Δημόσιαι ὑπηρεσίαι	78.50	8.59	11.37	1.54

Τέλος ὡς πρὸς τοὺς ὄρους ἀμοιβῆς τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν τὰ ὑπάρχοντα στοιχεῖα τῆς κατὰ τὸ 1930 ἐνεργηθείσης ἀπογραφῆς τῶν μισθωτῶν, ἣτις συνεδυσάσθη μετὰ τῆς ἀπογραφῆς τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων δίδουσι τὴν ἐξῆς εἰκόνα:

Κατηγορία	Μέσον ἡμερομ. Εἰς δραχμὰς ἀνδρῶν γυναικ.	Ἡμερ. γυναικ, ἐν σχέσει πρὸς τὸ τῶν ἀνδρ. ἐπὶ %	
I ΜΑΘΗΤΕΥΟΜΕΝΑΙ			
Μεταλλεῖα-Ὀρυχεῖα	32	20	62.50
Βιομηχανία	19	16	84.21
Μεταφορὰ-Συγκοινωνία	35	—	—
Ἐμπόριον-Πίστις κλπ.	25	18	72.00
Σύνολον	20	16	80.00
II ΕΡΓΑΤΑΙ			
Μεταλλεῖα-Ὀρυχεῖα	56	27	48.21
Βιομηχανία	63	27	42.86
Μεταφορὰ-Συγκοινωνία	85	36	42.35
Ἐμπόριον-Πίστις κλπ.	54	35	64.81
Σύνολον	64	28	43.75

Κατηγορία	Μέσον ἡμερομ. Εἰς Δραχμὰς ἀνδρῶν γυναικ.	Ἡμερ. γυναικ. ἐν σχέσει πρὸς τὸ τῶν ἀνδρ. ἐπὶ %	
III ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ			
Μεταλλεῖα-Ὀρυχεῖα	174	53	30.46
Βιομηχανία	169	66	39.05
Μεταφορὰ-Συγκοινωνία	170	102	60.00
Ἐμπόριον-πίστις κλπ.	111	68	61.26
Σύνολον	129	68	52.71

Ἐκ τῶν στοιχείων τούτων συνάγεται γενικῶς μὲν ὅτι τὸ ἡμερομισθίον τῶν γυναικῶν εἶνε πολὺ κατώτερον τοῦ τῶν ἀνδρῶν, εἰδικώτερον δὲ ὅτι ἡ μεγαλυτέρα ἀναλογία (80ο)ο) ἡμερομισθίου γυναικῶν πρὸς τὸ τῶν ἀνδρῶν παρατηρεῖται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν μαθητευομένων, ἡ μικροτέρα (43.75 ο)ο) εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐργατῶν καὶ ἡ μέση (52.71ο)ο) εἰς τὴν τῶν ὑπαλλήλων.

Ἰω. Γ. Μιχαλόπουλος

Διευθυντῆς

τῆς Γενικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος.